COLLEGE, DEGLOOR
Dist.Nanded

ISSN 2394-5303

Printing AREA

Issue-72, Vol-04
January 2021

International Peer Reviewed Referred Research Journal

Dr. Anil Chidrawar
I/C Principal
A.V. Education Society's
Degloor College, Degloor Dist.Nanded

Editor
Dr.Bapu G.Gholap

DEGLOOR COLLEGE, DEGLOOR
ADAT VYAPARI EDUCATION SOCIETY'S
* Dist.Nanded *

26) भारतातील थेट विदेशी गुंतवणूक ||110
प्रा. डॉ. अशोक टिपरसे, देगलूर

27) हिन्दी सिनेमा के विकास में काल्पनिक पात्रों एवं कहानियों का योगदान ||112
डॉ. हरि किशोर यादव, पटना

28) भक्त शिरोमणि कवि नागरीदास और उनकी चित्र शैली ||119
डॉ. सुरेन्द्र सिंह & डॉ. यदुवीर सिंह खिरवार, जयपुर (राज.)

29) सामाजिक समरसता को मजबूत करती शांति शिक्षा ||123
DR. DHRUB SINGH TOMAR, DISTT- MAINPURI, U.P.

30) नशा एंव आसक्ता व्यसक्ति ||124
डा० भरतजी उपाध्याय, द्वाराहाट (अल्मोड़ा), उत्तराखण्ड

31) शासकीय एवं अशासकीय उच्च माध्यमिक विद्यालयों में कार्यरत शिक्षकों की ... ||129
Deepika Bhatnagar & Dr. Vandana Bhatnagar, Sehore (M.P.)

32) ७३ वी राज्यघटना दुरुस्ती आणि महिलांचे राजकीय सबलीकरण ||133
डॉ. राम पांडूरंग साबदे, जि. लातूर (महाराष्ट्र)

33) बिदर जिल्ह्यातील धार्मिक पर्यटन स्थळाचा भौगोलिक अभ्यास ||135
कनाडे पल्लवी कंटेप्पा, उदगीर

34) राजनैतिक विकास और प्रशासनिक व्यवस्था छत्तीसगढ के ग्रामीण संदर्भ में ||138
Dr.Balendu Tripathi

35) Impact of Information Communication Technology (ICT) on Library ... ||141
Dr.S.T.Sangale, Distt- Beed

36) Social Entrepreneurship in India – Opportunities and Challenges in the ... ||145
Mr.Tushar Dinkarrao Ware, Dist- Beed

37) MISSING CHILDREN - REFERENCE TO ARTICLE 21 & 23 OF THE ... ||149
Hardik K. Raval & Dr. Bharat H Rojasara, Wadhwan cities

38) A Study of Structural Coherence and Organic Unity of the Novel 'The ... ||152
Dr. Dinesh Dattatray Satpute, Warananagar

www.vidyawarta.com/03 | http://www.printingarea.blogspot.com

ISSN: 2394 5303 | Impact Factor 7.387(IIJIF) | Printing Area® Peer-Reviewed International Journal | January 2021 Issue-72, Vol-04 | 0110

ADAT VYAPARI EDUCATION SOCIETY'S DEGLOOR COLLEGE, DEGLOOR * Dist.Nanded *

रहती है,इसलिए हमेशा स्वच्छ पानी से ही स्नान करना चाहिए,जिससे की कई प्रकार के रोगों से अपने शरीर को बचाव किया जा सकता है।

सन्दर्भ

१ दूबे. एस.सी. १९५४ : द कमार,मध्यप्रदेश हिन्दी ग्रन्थ अकादमी भोपाल।

२ कुमार. १९९१ : कमार जनजाति में पोषक तत्व एवं उनके शारीरिक विकास पर पड़ने वाले प्रभावो का अध्ययन,पं. रविशंकर शुक्ल विश्वविद्यालय रायपुर।

३ प्रतिवेदन रिपोर्ट २०११ : विशेष कमार विकास अभिकरण गरियाबंद,रायपुर छत्तीसगढ़ आदिवासी एकीकृत विकास परियोजना.

□□□

26

भारतातील थेट विदेशी गुंतवणूक

प्रा. डॉ. अशोक टिपरसे
संशोधन मार्गदर्शक , अर्थशास्त्र विभागप्रमुख,
देगलूर महाविद्यालय, देगलूर

प्रास्ताविक

भारतासारख्या विकसनशील देशात गरीबी हे कारण असते. तसेच ते परिणामसुध्दा असते. त्यामुळे असे म्हणतात की, India is poor because its poor यालाच म्हणतात गरीबीचे दुष्टचक्र. विकसनशील देशात गरीबीचे प्रमाण अधिक असल्यामुळे बचतीचे प्रमाण मोठ्या प्रमाणावर गुंतवणूक करण्याकरिता आवश्यक निधीची कमतरता दूर करण्याकरिता विदेशी भांडवलाची गरज असते. कोणत्याही देशाच्या अर्थव्यवस्थेत विदेशी भांडवलाची भूमिका विकासाच्या प्रत्येक टप्प्यावर महत्त्वपूर्ण असते. भारत सरकारचे परकिय भांडवला संबंधीचे धोरण मुख्यत: औद्योगिक धोरण, व्यापार धोरण, व विनिमय दर धोरण यातून व्यक्त होते. सन १९५१ ते १९९१ पर्यंत प्रारंभी कडक व्यापारी संरक्षणाची व १९८० नंतर वाढत्या प्रमाणात उदारमतवादी, मुक्त होत गेले. भारतीय अर्थव्यवस्थेत १९९१ मध्ये खाजगीकरण, उदारीकरण, जागतिकीकरणाच्या धोरणाचा अवलंब केल्यानंतर आर्थिक विकासात विदेशी गुंतवणीकीचे अनन्यसाधारण महत्त्व राहिलेले आहे. विकसनशील देशाल विदेशी भांडवल देशात आणण्याचे तीन स्त्रोत संभवतात. १) विदेशी कर्ज २) विदेशी देणग्या व अनुदाने आणि ३) थेट विदेश गुंतवणूक (FDI) पैकी प्रत्यक्ष विदेशी गुंतवणूक मात्र वरील दोन्ही स्त्रोतापेक्षा वेगळी आहे.

थेट विदेशी गुंतवणूक (FDI)

परकीय गुंतवणूकदारांनी भारतात प्रकल्प आणि मशिनरी निर्माण करण्याकरिता केलेली गुंतवणूक म्हणजे प्रत्यक्ष गुंतवणूक होय. मायाराम समितीने केलेल्या शिफारशीवरून पोर्टफोलियो (शेअर / बॉंड) गुंतवणूक १० टक्के किंवा त्यापेक्षा अधिक असेल तर त्यास थेट विदेशी गुंतवणूक म्हणून संबोधण्यात येते.

भारतात परकीय थेट गुंतवणूक कोणत्या मार्गाने करता येते!

भारतात FDI ला दोन मार्ग आहेत ते पुढीलप्रमाणे

ADAT VYAPARI EDUCATION SOCIETY'S DEGLOOR COLLEGE, DEGLOOR * Dist.Nanded *

१) Automatic Route (स्वयंचलित मार्ग) : या मार्गाद्वारे [illegible] गुंतवणूक करण्यासाठी [illegible] रिझर्व्ह बँकेची [illegible] गुंतवणुकी [illegible] रिझर्व्ह बँकेच्या संबंधित विभागीय कार्यालयास गुंतवणुकीची [illegible] करावी लागते.

२) Government Route : ज्या उद्योगासाठी Automatic Route [illegible] उद्योगामध्ये या मार्गाने गुंतवणूक करावी लागते. या मार्गाने गुंतवणूक करण्यासाठी FIPB (Foreign Investment Promotion Board) ची पूर्व मान्यता घ्यावी लागते. भारतासाठी थेट विदेशी गुंतवणुकीसाठी मॉरिशस आणि सिंगापूर हे दोन प्रमुख स्रोत आहेत. भारताच्या एकूण विदेशी गुंतवणुकीच्या [illegible] (५०%) गुंतवणूक या दोन देशातून होते.

[illegible] २००० ते सप्टेंबर २०१६ मधील भारतातील थेट विदेशी गुंतवणूक

[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]

स्रोत : [illegible] फेब्रुवारी २०१७ पृ. क्र. [illegible]

केंद्रीय उद्योग व व्यापार मंत्रालय अखत्यारित असलेल्या औद्योगिक धोरण व प्रोत्साहन विभागाने (Department of Industrial policy & Promotion DIip) देशातील विविध राज्यामध्ये सन २०१५-१६ आणि एप्रिल २०१६ ते सप्टेंबर २०१६ या कालावधीत झालेल्या परकीय प्रत्यक्ष गुंतवणुकीची आकडेवारी पुढील तक्त्यात दिलेली आहे.

सन २०१५ ते २०१६ आणि एप्रिल २०१६ ते सप्टेंबर २०१६ या कालावधीत विविध राज्यांमध्ये झालेल्या गुंतवणुकीची आकडेवारी पुढीलप्रमाणे (कोटी रु. मध्ये)

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

स्रोत : [illegible] मासिक, पुणे, अंक : फेब्रुवारी २०१७ पृ. क्र. [illegible]

वरील तक्त्यात दिलेल्या आकडेवारीमध्ये सन २०१५-१६ या आर्थिक वर्षात देशात [illegible] कोटी रुपयांची परकीय प्रत्यक्ष गुंतवणूक झाली आहे. तसेच एप्रिल २०१६ ते सप्टेंबर २०१६ या कालावधीत देशात झालेल्या परकीय गुंतवणुकीमध्ये ६८,४०९ कोटी रुपये गुंतवणुकीसह महाराष्ट्र देशात आघाडीवर आहे.

संदर्भ सूची :

१. दत्त रुद्र एवं सुंदरम के.पी.एम., (२०१७) भारतीय अर्थव्यवस्था, एस. चन्द ॲन्ड कंपनी, नई दिल्ली, पृ. क्र. १२६,१२७.

२. रायखेलकर, दामजी, औद्योगिक अर्थशास्त्र (२००५), विद्या बुक्स पब्लिशर्स, औरंगाबाद. पृ. क्र. २४०

३. रायखेलकर, दामजी, औद्योगिक अर्थशास्त्र (२००५), विद्या बुक्स पब्लिशर्स, औरंगाबाद. पृ. क्र. २४०, २४१, २४२

४. रायखेलकर, दामजी, औद्योगिक अर्थशास्त्र (२००५), विद्या बुक्स पब्लिशर्स, औरंगाबाद. पृ. क्र. १४१, १४२

५. Foreign Direct Investment - Policy and Procedure (Sept. २००४) SIA Department of Industrial Policy & Prormotion Ministry of Commerce and Industry Govt. of India New Delhi. P. No. ०४

६. Foreign Direct Investment - Policy and Procedure (Sept. २००४) SIA, Ministry of Commerce and Industry Govt. of India New Delhi. P. No. १०

❑❑❑

Dr. Anil Chidrawar
I/C Principal
A.V. Education Society's
Degloor College, Degloor Dist.Nanded